

Vedrørende etablering af et dansk slutdepot for lav- og mellem-aktivt affald

Den hidtidige proces

April 2000 blev DR3 på Risø som den sidste danske atomreaktor taget ud af drift.

November 2000 tiltrådte Finansudvalget et aktstykke (Akt 58 22/11 2000) fra Videnskabsministeriet om oprettelse af Dansk Dekommissionering (DD), som fik til opgave at forberede en overdragelse af ansvaret for de nukleare anlæg fra Risø til DD.

Marts 2001 offentliggjorde Risø en udredningsrapport med beskrivelse af indholdet af en dekommissionering. Rapporten sendtes til Videnskabsudvalget og Miljø- og Planlægningsudvalget. Rapporten illustrerede behov for yderligere detaljering af arbejdsopgaverne.

Marts 2001 blev ansvarsoverdragelsen til DD udskudt (Akt 160 28/03 2001) og Videnskabsministeriet nedsatte en udredningsgruppe, der skulle foretage en teoretisk udredning af de tekniske krav til et dansk slutdepot.

Januar 2002 den teoretiske depotudredning offentliggøres.

I forlængelse af Akt 160 28/03 2001 antog Videnskabsministeriet en uvildig rådgiver (COWI) m.h.p. vurdering af en række forhold, herunder det af Risø/DD udarbejdede materiale.

Juni 2002 sendte Videnskabsministeriet COWI konsortiets rapport til Videnskabsudvalget, Miljø- og Planlægningsudvalget og Finansudvalget. Der indgik i rapporten en anbefaling om, at der udarbejdes en national strategi for håndtering af radioaktivt affald, herunder definition af acceptkriterier for dette affald.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Miljøministeriet og Videnskabsministeriet nedsætter i fællesskab et tværministerielt udvalg m.h.p. at beskrive de retlige rammer m.v. for den umiddelbare håndtering af affald, som vil fremkomme ved en dekommissionering af de nukleare anlæg på Risø samt for etablering af et dansk slutdepot for radioaktivt affald (det tværministerielle udvalg vedrørende affaldshåndtering).

Oktober 2002 afleveres en redegørelse til indenrigs- og sundhedsministeren, miljøministeren og videnskabsministeren.

September 2002 afleverer Risø/DD sine afsluttende rapporter til Videnskabsministeriet foranlediget af COWI's anbefalinger.

November 2002 fremsætter videnskabsministeren B 48 med forslag til folketingsbeslutning om afvikling af nukleare anlæg på Forskningscenter Risø.

Marts 2003 gav Folketinget med sin enstemmige vedtagelse af B 48 sit samtykke til, at regeringen fremmer afviklingen af de nukleare anlæg på Forskningscenter Risø hurtigst muligt i regi af DD. Man meddelte samtidig samtykke til, at regeringen samtidig med afviklingen påbegynder udarbejdelsen af et beslutningsgrundlag for et dansk slutdepot for lav- og mellemaktivt affald.

Som opfølgning på B 48 nedsattes en arbejdsgruppe med repræsentanter fra relevante myndigheder m.h.p. udarbejdelse af dette beslutningsgrundlag. I arbejdsgruppen deltog repræsentanter fra Ministeriet for Videnskab og Teknologi Dansk Dekommissionering, Skov- og Naturstyrelsen, Miljøstyrelsen, GEUS, Beredskabsstyrelsen, Statens Institut for Strålebeskyttelse og Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

November 2008 afgav arbejdsgruppen *Beslutningsgrundlag for et dansk slutdepot for lav- og mellemaktivt affald* til ministeren for sundhed og forebyggelse.

Januar 2009 afgav ministeren for sundhed og forebyggelse en redegørelse (R4) til Folketinget om etablering af et dansk slutdepot for lav- og mellemsaktivt affald.

Forår 2009 iværksattes forstudier med henblik på udpegning af ca. 20 potentielle områder. Forstudierne består af 3 parallelle studier:

- 1) Depotkoncepter, hvor forholdene omkring depotkoncepterne studeres nærmere. Formålet er at fremskaffe det nødvendige beslutningsgrundlag til valg af, hvilken udformning af et slutdepot der skal arbejdes videre med i processen.
- 2) Transport af det radioaktive affald.
- 3) Regional kortlægning, hvor regionale forhold, der har betydning for placeringen af et slutdepot studeres. Formålet er at tilvejebringe en kortlægning om geologiske og andre regionale forhold, der kan karakterisere områder som egnede eller uegnede til lokalisering af et slutdepot.

Dansk Dekommissionering er ansvarlig for forstudierne vedrørende depotkoncepter og Statens Institut for Strålebeskyttelse for forstudierne vedrørende transport, mens GEUS er ansvarlig for den regionale kortlægning.

Maj 2011 resultaterne af forstudierne offentliggøres. Samtidig offentliggøres et af Dansk Dekommissionering, GEUS og Statens Institut for Strålehygiejne udarbejdet notat, som peger på de 6 bedst egnede lokaliteter. Lokaliteterne er vurderet på baggrund af de foretagne forstudier.

Den videre proces

Det fremgår af redegørelsen til Folketinget, at regeringen finder, at etableringen og driften af et slutdepot for lav- og mellemradioaktivt affald bør ske ved en anlægslov.

Arbejdet frem til vedtagelse af en anlægslov forventes at indeholde følgende hovedelementer:

Omegnsstudier vedrørende de 6 bedst egnede lokaliteter, der er udvalgt på baggrund af forstudierne.

På grundlag af forstudiet forbereder arbejdsgruppen, at der for de 6 bedst egnede potentielle områder gennemføres omegnsstudier og miljøvurderinger. Omegnsstudierne skal afdække planlægningsmæssige fordele og ulemper ved en placering i de potentielle områder. I denne proces vil bl.a. involverede kommuner og regioner blive hørt. På baggrund af dette arbejde vil arbejdsgruppen udarbejde en indstilling til det politiske niveau om, hvilke 2-3 områder blandt de 6 udpegede arbejdsgruppen finder er mest egnede til videre undersøgelser.

Projekteringslov.

På grundlag af arbejdsgruppens indstilling udarbejdes forslag til en *projekteringslov*, hvor man reserverer 2 (højst 3) områder og giver hjemmel til grundige udredninger, inkl. VVM, offentlig høringsfase m.v.

Politisk beslutning om anlæggets endelige placering og udarbejdelse af en anlægslov.

På grundlag af arbejdet i henhold til projekteringsloven træffes politisk beslutning om anlæggets endelige placering, og der udarbejdes en *anlægslov*, som vil være grundlag for, at det egentlige arbejde med fysisk at etablere depotet kan sættes i gang.

I alle faser vil offentligheden blive orienteret og inddraget.

I forhold til den oprindeligt forventede proces har arbejdsgruppen fundet det hensigtsmæssigt allerede i forbindelse med forstudierne at pege på 6 lokaliteter, som der foretages omegnsstudier af til 6, idet det har været muligt på baggrund af forstudierne at foretage denne udvælgelse.

Arbejdsgruppen har heller ikke fundet, at der er behov for at vedtage et landsplan-direktiv som mellemlid inden en projekteringslov, sådan som det tidligere har været overvejet.